

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถานภาพทั่ว ๆ ไปของครูสังคมศึกษา

เกี่ยวกับสถานภาพทั่ว ๆ ไปของครูสังคมศึกษา สรุปได้ว่า ครูสังคมศึกษาทั้งหมด 269 คน เป็นชาย 100 คน คิดเป็นร้อยละ 37.17 เป็นหญิง 169 คน คิดเป็นร้อยละ 62.83 อายุของครুর้อยละ 48.70 มีอายุอยู่ระหว่าง 20-29 ปี รองลงมาคือร้อยละ 40.89 มีอายุอยู่ระหว่าง 30-39 ปี ภาวะการสมรสของครুর้อยละ 53.90 มีคู่สมรส ส่วนวุฒิสูงสุดของครูส่วนใหญ่ คือร้อยละ 74.35 มีวุฒิปริญญาตรี สำหรับจำนวนชั่วโมงที่ครูทำงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนประจำต่อ 1 สัปดาห์ ครুর้อยละ 43.12 มีจำนวนชั่วโมงทำงานพิเศษอยู่ระหว่าง 1-5 ชั่วโมง และงานพิเศษที่ทำนอกเหนือจากการสอน ครুর้อยละ 53.90 ทำงานพิเศษด้านกิจกรรมนักเรียน นอกเหนือจากเงินเดือนประจำแล้ว ครুর้อยละ 44.61 ไม่มีรายได้พิเศษ ในค่านการทำงานก่อนรับราชการครู ครুর้อยละ 61.71 ไม่เคยประกอบอาชีพมาก่อน ที่ตั้งของโรงเรียนของครুর้อยละ 35.32 อยู่ในอำเภอเดียวกับภูมิลำเนา รองลงมาคือร้อยละ 33.83 โรงเรียนไม่ได้อยู่ในจังหวัดเดียวกับภูมิลำเนา สำหรับโอกาสช่วยราชการพิเศษนั้น ปรากฏว่า ครুর้อยละ 56.13 ไม่มีโอกาสช่วยราชการพิเศษเลย รองลงมาคือร้อยละ 21.56 เป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของชุมชน เมื่อมีเวลาว่างครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 73.98 จะอ่านหนังสือพิมพ์ รองลงมาคือร้อยละ 31.60 และร้อยละ 31.23 ครูจะหารายได้พิเศษและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม ตามลำดับ ส่วนโอกาสในการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ครูส่วนใหญ่คือร้อยละ 66.17 มีโอกาสปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนพอสมควร ในด้านความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย ปรากฏว่า ครুর้อยละ 47.96 มีความเข้าใจดี

รองลงมาคือร้อยละ 39.03 มีความเข้าใจพอสมควร เกี่ยวกับการนำความรู้จากการเรียน
 มาใช้ ครูร้อยละ 43.47 นำความรู้จากการเรียนมาใช้ได้ดี รองลงมาคือร้อยละ 42.75
 นำความรู้จากการเรียนมาใช้ได้พอสมควร ส่วนการช่วยงานประจำปี หรืองานเทศกาลนั้น
 ครูร้อยละ 62.45 ช่วยเมื่อมีโอกาส

2. ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของตนในการพัฒนาชุมชน และเกี่ยวกับ
 ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนของไทย ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงระดับความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของตน
 ในการพัฒนาชุมชน ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และ
 การศึกษา

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		แปลความ
	ระดับ ความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
บทบาทของครูสังคมศึกษาในการพัฒนาชุมชนด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้			
1. เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบ ประชาธิปไตยแก่นักเรียนและประชาชน	3.69	1.10	มาก
2. ชี้แจงให้นักเรียนและประชาชนเข้าใจกลไก การทำงานของระบบราชการเพื่อก่อให้เกิด ความเข้าใจอันดีระหว่างรัฐบาลกับประชาชน	3.76	0.98	มาก
3. เผยแพร่ความรู้แก่นักเรียนควยการเขียน การพูด การค้นคว้าวิจัยในเรื่องการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน	3.92	0.94	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		แปลความ
	ระดับ ความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
4. เป็นสื่อกลางในการให้ข่าวสารของรัฐบาลแก่นักเรียนและประชาชน	3.68	1.03	มาก
5. กระตุ้นให้นักเรียนและประชาชนรู้จักการใช้สิทธิและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี	4.21	0.92	มาก
6. ร่วมมือกับผู้ปกครองนักเรียนในการสอนให้นักเรียนรู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัด รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ช่วยการหารายได้พิเศษ	3.98	1.01	มาก
7. ปลุกฝังให้นักเรียนเป็นคนมีคุณธรรม มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เตรียมนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน	4.34	0.80	มาก
8. สร้างความสัมพันธ์และความผูกพันระหว่างเด็กกับชุมชน	3.56	1.04	มาก
9. อบรมให้ประชาชนรู้จักการวางแผนครอบครัวอย่างรัดกุม	3.14	1.21	ปานกลาง
10. เป็นตัวแทนของประชาชนในการเสนอความต้องการของประชาชนให้รัฐบาลนำไปพิจารณา	2.81	1.16	ปานกลาง
11. ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนในการช่วยเหลือชุมชนในด้านสุขภาพอนามัย	3.06	1.20	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		แปลความ
	ระดับ ความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
12. เป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนกับสถาบันอื่น ๆ ในสังคม เช่น วัด มารวมมือกันสร้าง สาธารณูปโภคแก่ชุมชน	3.16	1.18	ปานกลาง
13. จัดกิจกรรมสนับสนุนเรื่อง เศรษฐกิจในชุมชน เช่น จัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาชีพ	3.32	1.12	ปานกลาง
14. ติดตามข้อมูลเกี่ยวกับตลาดแรงงานเพื่อเสนอแนะ ให้นักเรียนและประชาชนได้ทราบความเคลื่อนไหว ทางด้านอาชีพ	3.15	1.06	ปานกลาง
15. มีส่วนร่วมในการทำการวิจัยเกี่ยวกับท้องถิ่น	2.93	1.23	ปานกลาง
16. ทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านค่านิยมและการปฏิบัติ ที่ถูกต้อง	3.97	1.01	มาก
17. สนับสนุนการผลิตและการนำทรัพยากรในท้องถิ่น มาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การผลิตอุปกรณ์ การสอนจากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น	3.71	1.13	มาก
18. ฝึกอาชีพแก่แม่บ้านเพื่อเพิ่มรายได้แก่ครอบครัว	2.94	1.26	ปานกลาง
19. เป็นผู้นำชาวบ้านในการจัดหาตลาดสำหรับขาย ผลิตผลของชุมชน	2.70	1.19	ปานกลาง
20. ช่วยเหลือชุมชนด้วยการเข้าร่วมแก้ไขปัญหาคือ เกิดขึ้นในชุมชนนั้น	2.75	1.14	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		แปลความ
	ระดับ ความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
21. ร่วมมือกับประชาชนในการพัฒนาอาชีพของท้องถิ่น	3.01	1.18	ปานกลาง
22. ร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลในการปรับปรุง และพัฒนาอาชีพของชุมชน	2.73	1.18	ปานกลาง
23. เป็นผู้นำนักเรียนออกไปช่วยเหลือชุมชนในบาง โอกาส เช่น ในฤดูค่านา เป็นต้น	3.17	1.17	ปานกลาง
24. ร่วมมือกับประชาชนในการพัฒนาการคมนาคมขนส่ง ในชุมชน	2.94	1.18	ปานกลาง
25. เป็นผู้นำประชาชนในการรวมกลุ่มผู้ที่มีผลประโยชน์ ร่วมกันเพื่อต่อรองกับผู้มีอำนาจ	2.67	1.22	ปานกลาง
26. มีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัยของชุมชน ด้วยการเป็นหูเป็นตาให้กับตำรวจและทางราชการ	3.13	1.10	ปานกลาง
27. อบรมชาวบ้านให้รู้จักการป้องกันตนเอง เช่น การเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน	2.84	1.25	ปานกลาง
28. เป็นกรรมการในการเลือกตั้งของชุมชนและของชาติ	3.03	1.31	ปานกลาง
29. ออกไปสอนหนังสือให้ชาวบ้านหรือเด็กในสลัม หรือ สอนการศึกษาผู้ใหญ่	3.21	1.40	ปานกลาง
30. ร่วมมือกับประชาชนและรัฐบาลในการพัฒนาการ - สื่อสารในชุมชน และการใช้ระบบสื่อสารให้ความรู้ แก่ประชาชน	2.73	1.23	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 เกี่ยวกับความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาต่อบทบาทของครูในการพัฒนาชุมชน ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา สรุปได้ว่า ครูสังคมศึกษาเห็นควรวาทนมมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นในเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่นักเรียนและประชาชน การชี้แจงให้นักเรียนและประชาชนเข้าใจกลไกการทำงานของระบบราชการ การเผยแพร่ความรู้ด้วยการพูด การเขียน การค้นคว้าวิจัยในเรื่องการเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน การเป็นสื่อกลางในการให้ข่าวสารของรัฐบาลแก่นักเรียนและประชาชน การกระตุ้นให้นักเรียนและประชาชนรู้จักสิทธิและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี การร่วมมือกับผูปกครองสอนให้นักเรียนรู้จักการใช้จ่ายอย่างประหยัดและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการหารายได้พิเศษ การปลูกฝังให้นักเรียนเป็นคนที่มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบในหน้าที่เพื่อเตรียมนักเรียนให้เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน การสร้างความสัมพันธ์และความผูกพันระหว่างเด็กกับชุมชน และ การสนับสนุนการนำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ซึ่งความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 6 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการปลูกฝังค่านิยมของชุมชนแก่นักเรียน

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		แปลความ
	ระดับความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D.	
บทบาทในการปลูกฝังค่านิยมต่อไปนี้แก่นักเรียน			
1. การปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบต่อความเสียสละ	4.11	0.92	มาก
2. ความขยัน อดทน ประหยัด	4.21	0.82	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		แปลความ
	ระดับ ความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
3. ความมีเหตุผล มีวิจาร์ณญาณในการตัดสินใจ รู้จักการยอมรับว่าจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้นในสังคม	4.23	0.78	มาก
4. การรู้จักพัฒนาตนเอง เช่น ใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ มีวินัยในตนเอง ประกอบอาชีพสุจริต	4.32	0.76	มาก
5. ความเป็นผู้มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ การรู้จักเลือก บริโภคอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย	4.10	0.82	มาก
6. การเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและสังคม รู้จัก ปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมาย	4.32	0.74	มาก
7. การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่มีวาม ในแหล่งอบายมุขต่าง ๆ	4.36	0.79	มาก
8. การปฏิบัติตามและเคารพกฎหมาย รักษาความเป็น ระเบียบของชุมชนและสังคม	4.43	0.67	มาก
9. การรู้จักแก้ปัญหาต่าง ๆ ของตนเองด้วยการใช้ เหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเอง	4.36	0.76	มาก
10. การเทิดทูนและดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนาและ พระมหากษัตริย์	4.49	0.74	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		แปลความ
	ระดับ ความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
11. การส่งเสริมความก้าวหน้าของชาติ รู้จักประสานประโยชน์	4.09	0.85	มาก
12. ความตรงต่อเวลา	4.38	0.79	มาก
13. การปฏิบัติตนให้อยู่ในกรอบวัฒนธรรมและศีลธรรมที่ค้ำจุน สืบต่อมรดกวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ	4.28	0.81	มาก
14. ความจริงใจ ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	4.35	0.82	มาก
15. การยอมรับคุณค่าของผู้อื่น เคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน	4.34	0.81	มาก
16. ความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น	4.41	0.78	มาก
17. ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักให้อภัยต่อผู้อื่น	4.37	0.76	มาก
18. การบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ ยึดมั่นในคุณค่าของพลเมืองดี	4.31	0.74	มาก
19. การยึดมั่นและปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา	4.07	0.81	มาก
20. การมีความสามารถที่จะแก้ปัญหาของตนเองและของชุมชนรวมกันอย่างมีเหตุผล และอย่างสร้างสรรค์	3.96	0.83	มาก
21. ความเชื่อมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขว่าจะสามารถทำให้สังคมไทยอยู่รอดได้	4.24	0.80	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	ครูสังคัมศึกษา		แปลความ
	ระดับ ความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
22. การรู้จักใช้สิทธิและหน้าที่ของตนเองตามกฎหมาย และการให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลในการ สอดส่องดูแลเมื่อกฎหมาย	4.09	0.85	มาก
23. ความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและประเทศ มีความสามัคคีปรองดองกัน รู้จักการทำงานเป็น หมู่คณะ	4.25	0.79	มาก
24. การเห็นคุณค่าและความสำคัญของทรัพยากร รู้จัก การสงวนรักษา และใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด	4.29	0.85	มาก
25. ความมีประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ เช่น รู้จัก ออมทรัพย์ และมีสมรรถภาพในการทำงานสูง	4.13	0.81	มาก
26. ความกตัญญูรู้คุณคนและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ ต่อตน	4.26	0.83	มาก
27. การยกย่องความสามารถมากกว่าชาติกำเนิด และ ฐานะทางสังคม	4.23	0.87	มาก
28. การมีใจกว้าง ไม่มีอคติต่อผู้มีความเชื่อ วัฒนธรรม และศาสนาต่างจากตน	4.29	0.79	มาก

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		แปลความ
	ระดับ ความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
29. การเห็นความสำคัญของความก้าวหน้าทางคาน วิทยาการและเทคโนโลยี รู้จักนำมาใช้ใน การพัฒนาชุมชนอย่างถูกต้อง	4.17	0.80	มาก
30. การมีสำนึกในหน้าที่ของการพัฒนาชุมชนของตน รู้จักการพึ่งตนเอง ไม่หวังพึ่งความช่วยเหลือจาก รัฐบาลฝ่ายเดียว	4.19	0.80	มาก

จากตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูสังคมศึกษาในการปลุกฝัง
ค่านิยมของชุมชนแก่นักเรียน สรุปได้ว่า ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ
บทบาทของตนในการปลุกฝังค่านิยมของชุมชนแก่นักเรียนอยู่ในระดับมาก

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 แสดงระดับความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนของไทย

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		แปลความ
	ระดับ ความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนของไทยต่อไปนี้			
1. สภาพภูมิศาสตร์มีอาณาเขตจำกัด ประชาชนจึงยอมให้สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลเหนือชีวิตความเป็นอยู่ ~~มาก~~ มากเกินไป	3.65	1.09	มาก
2. ปัญหามลภาวะ	4.01	1.03	มาก
3. ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ เช่น อาชญากรรม ยาเสพติดให้โทษ แอลกอฮอล์ มอโรม ฯลฯ	4.30	0.89	มาก
4. ปัญหาเกี่ยวกับการรับอารยธรรมตะวันตกมากเกินไป	3.93	0.93	มาก
5. ประชาชนมีสุขภาพอนามัยไม่ดีเนื่องจากการขาดความรู้ด้านโภชนาการ	4.08	0.87	มาก
6. ปัญหาการเพิ่มขึ้นของประชากรอย่างรวดเร็ว	3.99	0.88	มาก
7. ปัญหาสุขภาพจิตเนื่องจากความตึงเครียดทางจิตใจซึ่งเกิดจากค่าครองชีพสูง และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ	4.20	0.89	มาก
8. ปัญหาเรื่องค่านิยมของคนในค่านชอบความพึงเพื่อนิยมของต่างประเทศ	4.25	0.88	มาก
9. ปัญหาเกี่ยวกับการใช้ที่ดินของเกษตรกร	4.19	0.79	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		แปลความ
	ระดับ ความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
10. ปัญหาความยากจนของประชาชน	4.28	0.84	มาก
11. ปัญหาการขาดแคลนแหล่งน้ำในการเกษตรกรรม	4.16	0.81	มาก
12. การขาดแคลนแหล่งเงินทุนและสินเชื่อเพื่อการเกษตร	4.04	0.87	มาก
13. ปัญหาการเอาโรคเอาเปรียบของพ่อค้าคนกลาง	4.39	0.79	มาก
14. การขาดแคลนงบประมาณของรัฐในการพัฒนาท้องถิ่นและการสร้างงานในชนบทอย่างทั่วถึง	4.11	0.83	มาก
15. ปัญหาการว่างงานและการอพยพของคนเขาสู่มืองใหญ่ เนื่องจากการเปลี่ยนระบบเศรษฐกิจและระบบการผลิต	4.01	0.90	มาก
16. อุปนิสัยในค่านิยมการรักความสนุกสนานและการไม่เคร่งครัดในเรื่องเวลาของประชาชนเป็นอุปสรรคในการพัฒนาอาชีพและการพัฒนาชุมชน	4.11	0.90	มาก
17. ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และความเจริญทางวัตถุทำให้ศีลธรรมและวัฒนธรรมของประชาชนเสื่อมลง	4.22	0.79	มาก
18. ประชาชนยึดมั่นในชนบทประเพณีและค่านิยมเก่า ๆ	3.77	0.99	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		แปลความ
	ระดับ ความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
19. สื่อมวลชน เช่น ภาพยนตร์ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ขาดสำนึกและความรับผิดชอบที่ค้ำคอสังคม	4.28	0.78	มาก
20. ระบบสังคม และระบบการศึกษาไม่เปิดโอกาสให้คนใดแสดงความคิดเห็น ทำให้ขาดภาวะการสร้างสรรค์ ขาดผู้นำ	3.93	0.89	มาก
21. ขาดองค์การที่เป็นสื่อความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ทำให้เกิดปัญหาความแตกต่าง และความเข้าใจของทั้งสองฝ่าย	3.94	0.81	มาก
22. ประชาชนส่วนใหญ่คอยการศึกษา ทำให้ไม่เข้าใจสิทธิ และหน้าที่ และเสรีภาพตามกฎหมายอันเป็นหลักสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย	4.14	0.83	มาก
23. การบริการของรัฐไม่ถึงมือประชาชน เนื่องจากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่เข้าถึงประชาชนอย่างแท้จริง และการคมนาคมไม่สะดวก	4.26	0.82	มาก
24. การดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐขาดการประสานงานที่ดี ทำให้การพัฒนาท้องถิ่นขาดประสิทธิภาพ	4.26	0.77	มาก

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ข้อความ	ครูสังคมศึกษา		แปลความ
	ระดับ ความคิดเห็น $\bar{X}$	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน S.D.	
25. การขาดความมั่นคงทางการเมือง และความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน	4.10	0.83	มาก
26. นักการเมืองที่เข้ามามีอำนาจในการบริหารและ การปกครองประเทศ ซาดำนักในหน้าที่ของตน ใช้อำนาจในทางที่ผิด และมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ เป็นส่วนใหญ่	4.33	0.83	มาก
27. ปัญหาการไม่รู้หนังสือของคนชนบท	4.12	0.88	มาก
28. การขาดแคลนครู และอุปกรณ์การสอนในห้อง ที่อยู่ทางไกล	4.11	0.94	มาก
29. ปัญหาความเสมอภาคและโอกาสในการได้รับการ ศึกษาของคนในเมืองกับคนในชนบท	4.19	0.83	มาก
30. ปัญหาการจัดการศึกษาไม่ตรงกับเป้าหมายใน การพัฒนาประเทศ	4.27	0.80	มาก

จากตารางที่ 7 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใน
ชุมชนของไทย สรุปได้ว่า ครูสังคมศึกษาส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นในชุมชนของไทยอยู่ในระดับมาก

3. ข้อเสนอแนะของครูสังคมนศึกษาในการแก้ไขปัญหาของชุมชน สรุปได้ดังนี้

3.1 เกี่ยวกับวิธีการแก้ไขปัญหาของชุมชน ครูสังคมนศึกษาได้เสนอแนะว่า

1. ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เป็นปัญหาของบุคคลในชุมชนนั้นเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาก็ต้องเริ่มจากบุคคลในชุมชนนั้น รัฐบาลเป็นเพียงผู้มีหน้าที่คอยช่วยเหลือให้คำปรึกษา และจัดสรรงบประมาณให้ ไม่ใช่รัฐเป็นผู้ลงมือทำทุกอย่าง ควรให้ชุมชนมีอิสระในการตัดสินใจ และการกำหนดความต้องการของชุมชนเอง
2. วิธีการที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาของชุมชนตามความคิดเห็นของครูสังคมนศึกษา ก็คือ การให้การศึกษานอกโรงเรียน ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียน และ การศึกษานอกโรงเรียน โดยมุ่งเน้นในด้าน การเปลี่ยนแปลงค่านิยมเก่า ๆ ที่ล้าสมัย ในขณะที่เดียวกันก็พยายามปลูกฝังค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนาชุมชนและสังคม คือ ให้ความสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เชื้อมั่นในการช่วยเหลือตนเอง และการทำงานร่วมกันโดยอาศัยหลักของความสามัคคี ความเห็นอกเห็นใจ ควรคำนึงถึงเป้าหมายของส่วนรวมเป็นสำคัญ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่พลเมือง ได้แก่ ความสามัคคี ออกทน ขยัน ประหยัด ฯลฯ
3. จัดระบบเศรษฐกิจในสังคมให้มีความมีประสิทธิภาพดีพอที่จะทำให้คนในสังคมมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยอาศัยวิธีการที่ง่าย ๆ และสามารถปฏิบัติได้ เช่น มีระบบสหกรณ์ที่ดีและมีความเข้มแข็ง ซึ่งจะสามารถขจัดปัญหาอื่น ๆ ได้ด้วย เช่น การไม่มีที่ดินของตนเอง ปัญหาพอกคากกลาง ปัญหาคนว่างงาน และการอพยพของคนในชนบทเข้าสู่ในเมือง
4. การแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมในชุมชนของไทยนั้น ต้องทำไปพร้อม ๆ กัน ด้วยความจริงใจและจริงจัง โดยการศึกษาค้นคว้าที่แท้จริงของปัญหา เพื่อที่จะหาทางแก้ไขปัญหามาให้ตรงจุด ถือว่าเป็นหน้าที่ของทุกคนในชาติร่วมกัน และต้องมีเป้าหมาย ทิศทางที่ชัดเจน
5. ปลูกฝังให้ประชาชนมีอุดมการณ์ของประชาธิปไตยให้อยู่ในสายเลือด รู้จักการทำงานร่วมกันแบบประชาธิปไตย และดำเนินชีวิตอย่างประชาธิปไตยด้วย

6. ในการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจนั้น รัฐควรจะถือเป็นความสำคัญอันดับแรก โดยมุ่งเน้นในด้านการพัฒนาเกษตรกรรมเป็นหลัก การพัฒนาทางด้านการเมือง การศึกษาก็ต้องสนองต่อสังคมเกษตรกรรม ส่วนการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมนั้นก็ไปในแนวทางที่เอื้อต่อการเกษตรกรรมด้วย คือพยายามนำผลิตผลทางการเกษตรกรรมภายในประเทศมาใช้ในอุตสาหกรรมให้มากที่สุด

7. รัฐควรจะพัฒนากลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในสังคมไทยให้ก้าวหน้า สนับสนุนบทบาทของกลุ่มอาชีพต่าง ๆ โดยให้ตั้งเป็นกลุ่ม สมาคม เพื่อตอรองและรักษาผลประโยชน์

8. รัฐบาลควรควบคุมการใช้ทรัพยากรภายในประเทศให้ได้ประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด มีมาตรการที่เข้มแข็งในการปราบปรามผู้ทุจริต และดักลอบกระทำการผิดกฎหมายในคานาทรัพยากรของประเทศ

9. รัฐควรจะวางแผนการพัฒนาชุมชนในระยะยาว ในลักษณะที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ โดยการสำรวจความต้องการของคนในชุมชนก่อน ดำเนินวิธีการพัฒนาอย่างผสมผสานกันทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ควรใช้ประชาชนเป็นหลักของการพัฒนา ภายใต้การสนับสนุนร่วมมือจากทางราชการ มีการประเมินผลงานที่ได้ทำไปแล้วซึ่งสามารถคาดการณ์การพัฒนาในอนาคตได้

10. รัฐต้องพยายามกระจายรายได้ออกไปสู่ชนบทให้มากที่สุด เพราะร้อยละ 80 ของคนไทยอาศัยอยู่ในชนบท หากทางลัดของวางระหว่างในเมืองกับในชนบทให้มัน้อยที่สุด

11. รัฐควรเพิ่มการบริการในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ให้มากขึ้น คือ การบริการสาธารณสุข การศึกษา การสาธารณสุข ความปลอดภัย ตลอดจนการให้ความรู้ในด้านการวางแผนครอบครัวอย่างถูกต้อง แต่ต้องให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมนั้น ๆ

12. จัดตั้งองค์กรประจำท้องถิ่นซึ่งรับผิดชอบในด้านการพัฒนาชุมชนโดยอาศัยบุคลากรในท้องถิ่น มีการอบรมผู้นำท้องถิ่น ให้เยาวชน และสถาบันทางศาสนา เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนามากขึ้น

13. ปรับปรุงกลไกการทำงานของข้าราชการในท้องถิ่นให้ดีขึ้น ควรจะ
 พิจารณาในการคัดเลือกบุคคลที่จะมาทำงานด้านการพัฒนาชุมชน มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่
 เกี่ยวข้องให้มีความรู้ในการช่วยเหลือผู้อื่น มีความรับผิดชอบ เสียสละเพื่อส่วนรวม มี
 ความซื่อสัตย์สุจริต และต้องมีความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง ตลอดจนมีความ
 จริงใจในการแก้ปัญหา

3.2 ทำอย่างไรครูสังคมศึกษาจึงจะมีโอกาสได้เข้าไปมีบทบาทในการพัฒนาชุมชน
 ครูสังคมศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะว่า

1. สถาบันผลิตครู ควรจะผลิตครูสังคมศึกษาในแนวทางเดียวกัน คือ
 ให้มีสำนึกในการช่วยเหลือสังคม ส่งเสริมให้นักศึกษาคูรูกลับไปทำงานในท้องถิ่นของตนเอง
2. รัฐบาลและผู้บริหารโรงเรียนควร จะเห็นความสำคัญของครูสังคมศึกษา
 สนับสนุน และส่งเสริมให้ครูมีบทบาทต่อสังคมภายนอกมากขึ้น
3. ควรจะแก้ไขพระราชบัญญัติครูฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบันใหม่ เพื่อเปิดโอกาส
 ให้ครูมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนมากขึ้น
4. ควรจัดตั้ง "กลุ่มครูสังคมศึกษา" ในแต่ละจังหวัด เพื่อจัดกิจกรรมที่
 เป็นประโยชน์ต่อชุมชนในโอกาสสำคัญ หรือในระหว่างปิดภาคการศึกษา หรืออาจจะร่วมมือ
 กับหน่วยงานต่าง ๆ และนักเรียนในการร่วมกันบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน
5. ควรมีสิ่งจูงใจให้ครูสังคมศึกษาออกไปพัฒนาชุมชนมากขึ้น เช่น จัด
 สวัสดิการที่ดี ให้เบี้ยเลี้ยงและการประกันความปลอดภัยที่พอ
6. มีการจัดอบรมครูสังคมศึกษาในเรื่องการพัฒนาชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
7. รัฐบาลควร จะรักษาความมั่นคง และเสถียรภาพทางการเมือง เพื่อให้
 ครูสังคมศึกษามีความมั่นใจและมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน ไม่เกิดความลังเล และให้ครูมี
 อิสระในการแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง
8. ครูสังคมศึกษาควรพยายามสร้างศรัทธาของตนเองในหมู่นักเรียน
 ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป เพื่อที่จะสามารถเข้ากับบุคคลต่าง ๆ ได้ดี และได้รับความ
 ความร่วมมือในการทำงาน

9. ในการทำงานร่วมกับประชาชน ครูสังคมศึกษาคควรมีหลักมนุษยสัมพันธ์ รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น และสังคม ตลอดจนทำความเข้าใจถึงสภาพที่แท้จริง ของชุมชนนั้น

10. จัดค่ายอาสาสมัครภายในโรงเรียน และออกไปช่วยเหลือชุมชนใน ระหว่างเปิดภาคเรียนซึ่งทำให้เกิดประโยชน์สองทางคือ ช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชน และ ยังปลูกฝังความสำนึกในการพัฒนาชุมชนแก่นักเรียนด้วย

11. ควรจะลดชั่วโมงการสอนของครูสังคมศึกษาให้น้อยลง เพื่อครูจะได้ มีโอกาสออกไปสู่สังคมภายนอกมากขึ้น

12. ควรเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการเรียนการสอนสังคมศึกษาให้สอดคล้องกับ สภาพสังคมปัจจุบัน มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน เน้นในด้านการปฏิบัติมากขึ้น และ พยายามสร้างโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของชุมชน ครูสังคมศึกษาคควพยายามสร้างความ ผูกพันระหว่างนักเรียนกับชุมชนของตนด้วยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การพานักเรียนออกไป ทัศนศึกษา ตลอดจนการไ้แหล่งชุมชนในการสอนสังคมศึกษาให้มากขึ้น

13. ถ้ามีโอกาส ครูสังคมศึกษาคควเสนอตัวเองเข้าไปช่วยเหลือชุมชน โดยอาศัยความรู้ที่ตนมีอยู่ อาจจะเป็นวิทยากรเผยแพร่ความรู้ หรืออาจจะช่วยในด้าน กำลังกาย และกำลังทรัพย์

14. ครูสังคมศึกษา ควรจัดทำหนังสือ จัดรายการวิทยุเผยแพร่ความรู้พิเศษ แก่ชุมชน หรือจัดนิทรรศการเชิญชวนให้ชุมชนสนใจปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

3.3 ครูสังคมศึกษาจะสามารถพัฒนาชุมชนได้ทางใดบ้างนั้น ครูสังคมศึกษามี ความคิดเห็นว่า

1. ทางด้านการศึกษา คควการปลูกฝังแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ประเทศแก่นักเรียน สร้างประชากรที่มีคุณภาพซึ่งจะรับผิดชอบสังคมในอนาคต

2. ทางด้านพฤติกรรม คควการทำตัวให้เป็นแบบอย่างของนักเรียนและ ประชาชนทั่วไป เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาของชุมชน ทำชุมชนโรงเรียนให้เป็นตัวอย่างที่ดี

3. ทางด้านการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ชุมชนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน การแนะนำอาชีพ การเผยแพร่ความรู้ด้านการวางแผนครอบครัวที่ถูกต้อง

4. ทางด้านจิตใจของประชาชนในสังคม ฝึกอบรมศีลธรรมจรรยาแก่นักเรียน และต่อประชาชนโดยทางข่าวสาร หรือวิทยุโรงเรียน พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของประชาชน ให้มีจิตใจสูงส่ง ไม่เห็นแก่ตัว และมีความรับผิดชอบต่องสังคม

5. ทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยการกระตุ้นเตือนให้สมาชิกในชุมชน มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดีต่อตนเองและสังคม รู้จักการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประโยชน์ และคุ้มค่า

6. ทางด้านการปกครอง คือ ส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่การปกครองระบอบประชาธิปไตย

7. ทางด้านเศรษฐกิจ ครูสังคมศึกษาจะสามารถช่วยพัฒนาเศรษฐกิจได้ โดยการเผยแพร่วิทยาการใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนในชุมชน ตลอดจนการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม เช่น ภูมิศาสตร์ สามารถนำความรู้ทางด้านภูมิศาสตร์ไปแนะนำแก่เกษตรกรในการหาวิธีเพิ่มผลผลิต ครูหน้าที่-ศีลธรรม อาจจะไปช่วยเหลือในการเลือกตั้ง เป็นต้น

3.4 การให้ครูสังคมศึกษาออกไปพัฒนาชุมชน ครูสังคมศึกษามีความคิดเห็นว่า จะมีอุปสรรค ได้แก่

1. ความไม่เข้าใจของฝ่ายบริหาร หน่วยงานราชการ และของผู้บังคับบัญชา ที่มีต่อครูสังคมศึกษา คือไม่สนับสนุนบทบาทของครูต่อสังคมภายนอก และอาจจะมองครูในแง่ลบ

2. ค่านิยม จารีตประเพณีบางอย่างของประชาชนในชุมชนซึ่งไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง และวิทยาการใหม่ ๆ

3. ได้รับการขัดขวางจากผู้มีอิทธิพลในชุมชน และผู้สูญเสียผลประโยชน์

4. กฎระเบียบที่ล้าสมัยของข้าราชการครู เช่น การห้ามครูออกนอกสถานศึกษา

ในเวลาราชการ

5. ครูสังคัมศึกษาส่วนใหญ่มีงานสอนประจำมาก จึงหาโอกาสและเวลาที่จะออกไปทำกิจกรรมภายนอกลำบาก
6. ขาดความปลอดภัยในการทำงาน
7. ความต้องการและความเข้าใจของคนในชุมชน และของครูสังคัมศึกษาไม่ตรงกัน ซึ่งมีผลต่อการให้ความร่วมมือของประชาชนน้อย
8. การคมนาคมไม่สะดวก และขาดพาหนะในการเดินทาง
9. ปัญหาจากตัวครูเอง เช่น มีภาระรับผิดชอบตอครอบครัวมาก ครูไม่มีความรับผิดชอบและไม่ได้ตั้งใจจริงในการช่วยเหลือประชาชน ครูขาดความรู้ในเรื่องการพัฒนาเพราะไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน ความสามารถของครูแคบอยู่เฉพาะในหนังสือ และถ้าครูไม่ใช่บุคคลในท้องถิ่นนั้นมักมีอุปสรรคในคำนำภาษา และการไม่ได้รับความเลื่อมใสเชื่อถือจากประชาชน
10. ครูสังคัมศึกษามักมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ และเงินงบประมาณที่รัฐให้กับท้องถิ่นนั้นเห็นวยังไม่เพียงพอ
11. การออกไปพัฒนาชุมชน ครูสังคัมศึกษาเห็นว่าจะเกิดปัญหางานซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น เช่น ของกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้
12. ขาดอุปกรณ์ และขาดบุคลากรที่พอเพียง เพราะแต่ละคนมีงานมากอยู่แล้ว
13. ครูสังคัมศึกษาไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ต้องขึ้นกับบุคคลอื่น